

అభినవసరస్వతి

యసుకొక మాసపత్రిక

అష్టావధాని జానపాటి పట్టాభిరామశాస్త్రిచే
బ్రచురింపఁబడుచున్నది.

గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడుతాలూకా, జానపాడు.

సంపుటము 13	1921 సం॥ మే.	సంచిక 5
------------	-----------------	---------

విషయములు

- ౧ గాంధీమహాత్ముని సన్మాదితము. } పత్రికానివేదిక.
౨ నాగరఖండము.
౩ పాండవరాజు సూర్యము- తిరుపతి వెంకటేశ్వరము.

చందానిర్ణయము సంవత్సరమునకు.

ప్రధానపోషకులకు రు 25 0 0 సహాయకులకు రు 5 0 0

వాచకులకు రు 10 0 0 చందాదారులకు 8 0 0

చంద్రికా ముద్రాక్షరశాల, గుంటూరు.

Printed at the Chandrika Press, Guntur,
and published at Janapadu, by the Editor Ashtavadhani
Janapati Pattabhirama Sastry.

ప్రథాసపోషకులు.

- 1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురు పుష్పగిరిస్వాములవారు.
- 2 శ్రీ శ్రీ రాజా గద్వాలసంస్థానాధీశ్వర సితారామ భూపాల
బలవంత బహద్దరువారు, గద్వాలసంస్థానము.

పోషకులు.

- 1 రామసింగుగారు, నెల్లూట మెళురపు సంస్థానము మేనేజరు, నెల్లూట.
- 2 రామవరపు గవ్వాజుగారు, మూలపేట.
- 3 కాతా ధర్మనారాయణరావుగారు, మచ్చెంటు, బెజవాడ.
- 4 బాగలకమూడి తిప్పస్వామి నాయుడుగారు, కారంపేడు.
- 5 జుట్లాడే లక్ష్మణరావుగారు, కరణం, జంగపల్లి.
- 6 రంగావస్థుల హనుమయ్యగారు, జిల్లాకోర్టు వకీలు, నర్సారావుపేట.
- 7 గూడూరి వీరసాంబశివరావు సర్దేశపాడ్యుగారు, మామిడికొండూరు.
- 8 కందుకూరు లక్ష్మీప్రసాదరావు బహద్దూరు ఓమికార్యగారు, ఉర్రూం.

సహాయకులు.

- 1 పట్నూరి నారాయణరావుగారు, శ్రీరసాగరము.
- 2 చింతలపాటి యజ్ఞయ్యగారు, మచ్చెంటు, బెజవాడ.
- 3 జూలూరి వెంకటరత్నంగారు, వకీలు, గుంటూరు.
- 4 తమ్మన రామకృష్ణయ్యగారు, మచ్చెంటు, బందరు.
- 5 వెలమకన్నె శోభనాద్రిరావుగారు, అడ్డూరు సివారు.
- 6 తంగెడ నరసింహారావుగారు, కరణం, మోదాంపాడు.
- 7 నెల్లూట శేషరావు దేశముఖుగారు, నెల్లూట.
- 8 వావిళ్ళ వెంకటేశశాస్త్రిగారు, చెన్నపట్టణం.
- 9 పంచాయతి సంఘమువారు, విడుగురాళ్ళ.
- 10 ఏలేశ్వరం వెంకటరత్నంగారు, మచ్చెంటు, బెజవాడ.
- 11 ఎనమండ్ర లక్ష్మీనరసింహంగారు, మచ్చెంటు, బెజవాడ.
- 12 వెద్దిపల్లి వీరయ్యగారు, పీఠరు, బెజవాడ.
- 13 తిప్పరాజు కామేశ్వరరావుగారు, కరణం, దుగ్గిరాల.
- 14 పిల్లలమర్రి సోమయాజులుగారు, తహసీలుదారు, ఒంగోలు.
- 15 కాకుమాను హనుమయ్యగారు, నర్సారావుపేట.
- 16 రాచకొండ వెంకటరామయ్యగారు, మచ్చెంటు, వినుకొండ.
- 17 మెదతు కిమకరావు దేశముఖుగారు, నల్లబల్లి.
- 18 రావిప్రోలు రాఘవదీక్షితులుగారు, శారుమూరు.
- 19 గోటిటి వేణుగోపాలరావుగారు, పోలీసుసబ్బయ్యకొన్నెక్టరు, తాడేపల్లి.
- 20 నారపరాజు వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు దేశముఖుగారు, తమ్మవరం.
- 21 దేమె రాజారాంబావగారు ఇవాందూరు, వోమకొండ.

అభినవసరస్వతి

సంపుటము ౧౩ } జానపాదు, దుర్మతి సం! } సంచిక ౫.
వైశాఖ మాసము.

గాంధీ సచ్చారిత్రిము.

పత్రికలును బట్టణములును బల్లెలును నివి యవి యసనేల భారతభూమి యంతయును బాశ్చాత్యప్రభుత్వమువలనఁ బ్రాణాశితపరిత్యక్తియై పశ్చిమాస్యామ్యమును బడయుకొని బనిచేయుచున్నయది. ఇంతవఱకును బ్రభువులనే ప్రార్థించి ప్రాప్తరాజ్యాలుకావలెనని ప్రయత్నించిరికాని భారతీయులకును దమకును హస్తీమశకాంతరము కలదను నభిప్రాయముతో నాంగ్లేయు లద్దాని నస్మదధీనముచేసియోయనుకూలసంస్కరణములనేని కావించియో మాటదక్కించుకొనక మీఁదుమిక్కిలి సకలదేశవ్యధాకరములగు చందశాసనములఁగూడఁ గావించుటయు ధర్మనిరతులును సత్త్వప్రభానులును నిరాయుధులును నగు భారతీయులు వేలుఁగోవలేమి నసహాయోద్యమము నవలంబించిరి. అసహాయోద్యమ మిప్పుట్ల నందఱచే ననుభూయమానమగుటయేకాక యేతి దవ్యవహితపూర్వమాసపత్రికయందుఁ గొంతవఱకుఁ బ్రకటించఁబడికూడ నున్నయది. ఏతదుద్యమ నిర్మాణమునకు మూలపురుషుడైన శ్రీగాంధీమహాత్ముడు కేవలప్రాకృతజ్ఞాన శూన్యుడగు వేనిహృదమునసోతప్ప భరతఖండమందలి తక్కిటిప్రజ లందఱిహృదయంబులను బ్రతిక్షణమును బాదుకొనియున్నవాఁడు. యుగాంతరముల భగవదవతారములగు రామకృష్ణాదులును గలియుగాదిని భగవదంశసంభూతులగు శంకరరామానుజాదులును భక్తులయొక్కయుఁ బండితులయొక్కయు డెందములమాత్రమే సర్వదాయుండఁగలిగిరికాని మహాత్ముడు పండితసామరుల యందఱిహృదయంబులను నధిష్ఠించి యున్నవాఁడు. కనుకనే పెక్కుం ద్రమ్మహాత్ము నొక యవతారపురు

ఘనిగా భావించి ప్రకటించుచున్న వారు. బిసెంటమ్ముగా రీయభిప్రాయముల ఖండించుచు భగవదవతారము గాకుని కీ స్థూలసూత్రవినిర్మితములును మార్దవరహితములును నగు మలినవసనముల ధరించుటయే కారణముగాఁ జూపించిరి. అందులకుఁ గృష్ణ బాలవలకుఁ దగుసమాధాన మిచ్చియేయున్నది. శ్లో॥ యద్వద్విభూతి మత్సత్త్వం శ్రీమద్రాజ్ఞతమేవవా, తత్తదేవావగచ్ఛత్త్వం మమతేజోఽత సంభవం॥ అను గీతావాక్యముచే శ్రీకృష్ణభగవానులు విభూతిమంతముగాని యత్సాహవాపేతముగాని యైయున్న ప్రణవస్తువును నస్పృశక దేశసంభవమని చెప్పియున్న మేఱ కీమహాత్ముఁ డొక్కొంటయుఁ దీసిపోవువాఁడు కాఁడు కావున బిసెంటమ్ముగాదుగాని మఱియొక సుకాని యిందావిషయమున శంకించు టనవసరము.

ఈశ్లోకమందలి యైశ్వర్యార్థకమగు విభూతిమత్త్వనిశేషణమును బట్టికాఁబోలు బిసెంటమ్ముగా రీవ్వరావతార మెప్పుడును “ధగధగాయ మానముగ నుండు” నని వాదించుచున్న వారు. “విభూతిర్భూతి రైశ్వర్య”మను నిఘంటువుద్వారమున విభూతిశబ్దార్థ మైశ్వర్యమైనను” అణిమా మహిమా ప్రైవ గరిమా లఘిమాతథా, ప్రాప్తిః ప్రాకామ్య మీశత్వం వశీత్వం చాష్టభూతయి”యను క్రిందిశ్లోకముచేనది యణుత్త్య మహాత్వ గురుత్వ లఘుత్వాదియాపమైన విభాతీయైశ్వర్యముగాని మహామూల్యములగు మాల్యాంబరాదిధారణము గాదు-“మునీనామ ప్యహం వ్యాసః, మహర్షీణాం భృగురహం, దేవర్షీణాంచ నారదః, రుద్రాణాం శంకరశ్చస్మి”అను శ్లోకపాదములచేఁ జెప్పబడినవా రేతాదృగైశ్వర్యవంతులే యైయుండిరి- ఆ భృగుపారాశరి నారదాదులు నారచీరలుగట్టి వాతాంబుపర్ణాశనులైకదా దేహయాత్రనడపియుండిరి-శంకరుఁడు దిగంబరుఁడై శ్మశానవాటికయందేకదా సర్వదావసించుటదిగంబరుఁడైననేమి శ్మశానవాసియైననేమి భిక్షుటకుఁడైననేమి యతనియందలి తేజస్సు స్వారాధకుల నమితైశ్వర్యవంతులఁ జేయఁజాలియున్నయది. చూడుడు. శ్లో॥ యద్వారి మత్తమాతంగా వాయువేగా స్తురం

గమాః, పూర్ణేందువదనానార్య శ్చివపూజావిధేః ఫలం॥ మదప్రతునుఁ
గులును వాయువేగముగల గుఱ్ఱంబులును జ్వలదవదనలగు చెలువలును
ద్వారమున నుండగలుగుట శివపూజాఫలమని దీనియర్థము. శ్వపాకికిఁ
బుట్టిన శక్తిసూనుఁడును బల్లెదానికిఁబుట్టిన పారాశరుఁడునే బ్రాహ్మ
ణులైయుండ మిగుల శుచిత్వముగలిగి బాఁడుమిక్కిలి వేదాధ్యయన
ముఁగూడఁ జేయంగడంగిన మే మేల బ్రాహ్మణులము కాఁగూడదని
ప్రల్లదములు ప్రాసెడి బ్రాహ్మణేతరులు ప్రాలెబిసెంటుయ్యయు భ్రమిం
పసాగెను. శంకరాదులు ప్రాలె సహాయనిరాకరణవశమున స్వాశ్రి
తుల స్వరాజ్యభాగులఁ జేయఁగలిగిన గాంధిగారును నీశ్వరతేజోవశ
సంధపులని చెప్పుట యెంతయు ననాత్మకణీయము. ఇంగ్లాండువారే
గాంధిగానినగుటించి యెట్లు వ్రాయుచున్నారో చూడుము.

కల్లులు వెడ్జివుడ్ గారు నాగపురసభాసంతరమున వ్రాసిన లేఖ
లోనికొన్ని యంశములు.

నాగపురమహాసభకుఁ గేంద్రస్థానాధిపతి మహాత్ముఁడే. అతని
శత్రువులైనను నతనియం దొకలోపమున్నదని వేరై త్రిమావఁజాలరు.
అతని నిష్కల్మషభావమును గాఢతమాస్తికసంపదను బ్రశంసించుట
యం దతని ప్రబలవిరోధులుగూడ నేకీభవించుచున్నారు. బ్రిటిషుపా
ర్లమెంటుసభలోని సభ్యులలోఁ గొందఱు నిరాధారముగ నతనిఁగూ
ర్చిపలుకు నిందానాక్రమాలకు వారి సంధప్రాయులఁ గావింపఁజాలిన
యజ్ఞానమే కారణము. “గాంధి నురితియుఁ” డను వారి యసంగత
సూచన వారి మాధ్యమునకు నిదర్శనము. గాంధి చంచలచిత్తుడని
నిందించిన సర్ వేలెంఱైచుచిరాలుగారుకూడ మహాత్ముని యాస్తికసం
పద చాలఁ బెంపొందెననియే వివరించెను. కాకిబంగారము మంచి
బంగారముగాఁ జెల్లుచున్న కలియుగమున మేలిమిబంగారమున కేమి
విలువయుండును. అధర్మవర్తనల కందలములును ధర్మవర్తనలకు
దుర్మతరణములును గలుగుచున్న పాపకాలమున యోగ్యులను వారి
విమలవర్తనమును సరిగా నెవరుగూర్తింపఁగలుగుదురు. కాలమహిమ

యెటులున్నను గాంధీమహాత్ముని గలసికొని మాటలాడఁజాలినవారికిఁ జిన్నసభలయందును మహాసభలయందును సర్వజనవశీకరణదత్తుఁడగు నాతనిం గన్నవారికిని బ్రశాంతస్థలమున నాతనిచేత నొంటరిగఁ గూర్చుండ నోచికొనినవారికిని నామహనీయుని చేలాంచలమును స్పృశించునచేక్షచే బ్రదక్షిణమొసరించు నుత్కంఠితజనమండలిని నతని పాదపద్మములకెరఁగి తత్రిత్యపరాగలేశమును దలఁదాల్చు నత్యాతురులైయున్న ప్రజాసమాహమును దిలకించఁగలవారికిని నతని యతాఃకాద్యుతమహత్త్వము విశదము కాకపోదు. కొందఱును ట్లాతనికిగలిగినది యున్నాదమేయనినను గృతీభూతశరీరుఁడగు నాయున్మాదియుఁ దున్న మహాశక్తి కెంతధీశక్తితో నిర్మించఁబడిన యవసర రాజకీయసంఘములఁగూడ నవలీలఁ లోఁబఱచుకొను నైపుణ్యముగలదని యంగీకరింపకతీరదు. అతని ననుసరించువారు పామరజనులుమాత్రమేకాదు. విద్యాధికులందఱు నతని మహాత్ముఁడని గౌరవింతురు. ఆపూజ్యనియందట్టిసద్భావముగలవారు శ్రీభుత్వోద్యోగులలోఁగూడఁ బెక్కుమందిగలరు. పాశ్చాత్యదేశములందు మనోదార్థ్యమును వశీకరణశక్తియుఁ దత్త్వనిర్ణయకార్యాచరణములందు నిరాఘాటపటిమయుఁ గలవాఁడు విల్సన్కుఁ డేర్పడెను. అతని కెందునను దీసిపోని మహాత్మాగాంధీ ప్రాగ్దేశమున దలయెత్తెను.

విదేశీయులను విజాతీయులును నగు బుద్ధిమంతులచేతనే యిట్లు పేర్కొనఁబడెడి మహాత్మునిగూర్చి యేమిచెప్పవలయును. కావునఁ దత్ప్రేదర్శమానమగు నసహాయోద్యమము క్షేమాపాదక మనియే మాయభిప్రాయము. ఆయన బోధసారము నొకించుక వీక్షింపుడు.

“మనమనుభవించు కష్టములకన్నింటికిని మనపాపమే కారణము. అప్పుపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తమాచరించుకొని శుద్ధులమైన పిమ్మటఁగాని సౌఖ్యమును గాంచఁజాలము. మననావహించియున్న భయమే యందు మొదటిపాపము. ఈశ్వరేతరులగు నింగ్లీషువారు మొదలగు నెవరినిజూచినను మనకు భయము ఏమానవున కీశ్వర

భక్తిలేదో యాతఃజేతోడిమానవులజూచి భయమొందుచున్నాడు, అదిఏడుటయే దానికి బ్రాహ్మశ్రీత్తము. మనముచేసిన రెండవమహాపాతకము రాటముల నిర్మూలముచేయుట. భారతభూమి బానిసయైయుండుటకు హేతు వీమహాపాతకమే - భారతదేశములో గొంత భాగ మేమహమ్మదీయశాఖవారో జయించినమాట సాస్తవమేకాని యేభాగమైనను దాస్యమునందుంచబడలేదు - ఆనాడు మనపౌరుషమును ధైర్యమును నీరీతిఁ గోల్పోయియుండలేదు - మన గొత్తరున దరిదురింమునుగాలేదు - మొత్తముమీఁదనేటికన్న నాఁడే భారతభూమి భోగభాగ్యములతోఁ దులఁదూఁగుచుండిను - లక్షమందియాండ్లయులు యావద్భారతవర్షమును దాస్యమునందుండునద్రానిఁ దొలఁగించుటకై యొక్కడైనను లేని యీదురవస్థను నెన్నడైనను గనియుంటిమా? ఈప్రీం డియాకంపెనివారు మనపైఁ బ్రయోగించిన దార్శన్యమునకు భయపడి రాటమునువదలుటచే మన కీదురవస్థ ప్రాప్తించెను. ఆబాలగోపాలము నిపుడునూలువడకుటయే యీఘోరపాపమనకుఁ బ్రాప్తయశ్చిత్తము. విదేశవస్త్ర మొకయంగుళమైనను మనవద్ద లేకుండఁజేయుటయే ప్రియశ్చిత్తము - మనమొనర్చిన మూడవపాతకము స్వార్థపరత్వము. పాతి ట్లేమమునుగూర్చి యోజింపఁగి మనత్లేమమునే చూచుకొనుచుంటిమి. ఒకవేళ మనభావము కుటుంబత్లేమము నతిక్రమించినను మనగ్రామమువఱకు హనఁట్రణమువఱకు ప్రసరించుచున్నది. కాని భారతభూమినంతయును ద్వికృష్ణమున నుంచుకొనఁజాలమైతిమి. కనుక మనము స్వార్థమునువదలి భారతభూమికొఱకు జీవింపమొదలిడుటయే తుదిప్రాయశ్చిత్తము.

ఇట్టిమహాత్ముని సదుపదేశములు సర్వజనాంగీకార్యములును స్వరాజ్యసాధనములును నగుటకు సంశయములేదు. కాని

“నేను సనాతనమైనానందపుండ్రు. శక్తివంచనలేక మనశాస్త్రములనెల్లఁ బఠించితిని. హిందూధర్మసారము నెఱింగితిని. వేదసారమునుపనిషద్రహస్యమును గ్రహించితిని 30 సంవత్సరములనుండి సనాత

సధర్మము నెఱవేర్చుచుంటిని. కావునఁ దోడిమానవు నంటరాని వాఁడని చెప్పుటకు శాస్త్రప్రమాణ మావంతయు లేదని మీరు నమ్ముదురుగాక. నేను దీవితాంతమువఱకును సీధర్మమునే యాశ్రయింతును. మరియు నేనమయమునవైన నేతధర్మనిర్వహణమునకై నాప్రాణముల నర్పింపవలసినట్లైనను వెనుదీయనుగాని యీధర్మము నాకుఁ దోడిమానవు నంటుట పాపమునిచెప్పినవో నాక్షణముననే నేను హైందవుఁడనుగానని చెప్పుచును.

అను నుపదేశమునుగూర్చి మాత్ర మింక విచారించవలసి యున్నది. ఈవిషయమై పూర్వమానప్రతికేయందు మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి సోమయాజులుగాఁగి విపులముగాఁ జర్చించియుండిరి. అయినను సస్పదభిప్రాయమునుగూడ వాఁడను రించెద. మహాత్ముని యుద్యమములో బ్రాకృతవస్తువు ప్రభాస్వామ్యము. అందులకువలయు ముఖ్య సామగ్రి యన్యోద్యమైత్రి. విదేశమందుండి ప్రకృతము మనలఁబరిచాలించునది యాంగ్లేయులు. వారికి స్పర్శగోచరి వర్ణాశ్రమాచారములు లేవు. జనసామాన్యము తమయాత్మత్వము వందఱును బడయవలెనని కోరినను గోరకున్నను దమయాచారములమాత్ర మందఱును ననువర్తింపవలెనని చూచుచుండును. అటులనే యాంగ్లేయులును స్వాచారముల సర్వజనులకును గఱపి స్వమతమునకు లాగుకొనుచుండుట సర్వజనవిదితము. తములందు విద్యావంతులగుప్రవాదివర్గములనుండివిశేషసంఖ్యాకుల నాకర్షింపఁజాలకున్నను జిండాలాదులఁ జాలమంది నాకర్షించుచున్న వారు. అగ్రజలుమొదలుకొని యంత్యజులవఱకు నందఱును భారతభూమికేమి పరమేశ్వరునకేమి వడసిన సంతానమైయున్నది. అస్మదాదులతోపా టాంగ్లేయులును వాదిపురుషు నపత్యమేకాని భారతభూమికిమాత్రము కారు. అందువలన మనకు వారు సవతితల్లిబిడ్డలు. కనుకనే సవతితల్లిబిడ్డలైన దివిజుల దనుజులువోలే మనల వారు చూచుచుండిరి. కేవల మేకోదరులమగు మనలోమనకు భేదములఁ గల్పించుచుండిరి.

ఒకతల్లిపిల్లలకైనను వారివారియదృష్టానుసారమగు కర్మము నుండి యధికారములుమాత్రము భిన్నత్వమునుబొందియుండుట ప్రత్యక్షవిషయము. అం దగ్రజులకు ధికార మధికమైయుండియుండు టందఱు నెఱింగినదే. ఎంతమందికొడుకులున్నను నిలాపాలనాదికృత్యము లెవరి కివర్తించుచున్నవో యెవరెఱుంగరు. ఈకృమముననుసరించి యందఱును భారతీయులేయైనను సగ్రజులకును సంత్యజులకును సధికారభేదము లుండియున్నమాట వాస్తవము. అగ్రజులేమి సంత్యజులేమి వీరందఱును మానవులు. భారతభూమి కీయగ్రజాంత్యజాది మానవు లొక్కరే పుత్తులుగారు. పశుపక్షిమృగాది జంగమములును దనుచు పాపాణశైలాది స్థావరములును నాయమసంతానమే. అయినను నెవరినెట్లుంచవలయునో నెవరిచేత నేమిచేయించవలెనో యాపె మొదలే యేర్పాటుచేసికొనియున్నది. నాటినుండియు నేటికిఁ బశును నట్లే జను గుచున్నది. అంత్యజుల సగ్రజులకు దూరమందుంచుట యట్టియేర్పాట్లలోఁ జేరినదే. ఇంతయేల నాకానివిషాదపాయాపస్థాది సర్వావయవములును నొకదేహికే యేర్పడియున్నవి. కాని యతఁ డన్నిటిని నొక రీతిగాఁజూచి యొకపనినే చేయించడు. ఒకరీతి కారవింపడు. అట్లే వేదపురుషుడునుడివియున్న ప్రకారము త్పౌడేవులు చండాలాదిసంసర్గమును సర్వదా విసర్జింతురు. అదిమిషఁదేసికొని యాంగ్లేయు లంత్యజుల కగ్రజులమీఁద భేదభావ ముండురింపఁజేసి తమమతములోనికి గుంజకొనుచున్నవారు. ఈవిధముగనే భారతీయులలో నైకమత్యము చెడియున్నది. వికమత్యమే యసహాయోద్యమమున కత్యావశ్యకము. ఆత్మేన్నత్యమంతయు నాంగ్లేయులయధీనమగుటమూలమున నస్మత్సార మత్యల్పమైయున్నది. శ్లో॥ బహునా మల్పసారాణాం సమవాయో దురత్యయః, తృణైర్విధీయతేరజ్జ ర్భధ్యం తే శీన దంతినః॥ అల్పసారులైనను బహుత్వముమీఁద బలవంతులగుదురు. గడ్డిపోచలే యగుఁగాక. మొత్తముచేసిపనిత్రాళ్ళచే నేరులుగుఁగాడ గట్టివేయఁబడుచున్నవి. కావున భారతీయులమందఱును భిన్న భావములు

లేక పోయిందివకాని ప్రజాస్వామ్యమును బడయఁజాలము. అట్టి భేద మంటరానివారి కంకురించియున్నది. అదిచాస్తవమునకు మార్ఫ్య "మూలమే. శ్లో మూర్ఖం ఛందానురోధేన" యనున్యాయముననుసరించి మూర్ఖులను గొంతవఱకుఁ దదభిప్రాయానుసారము నడచియే యాకర్షింపవలయును.

శ్లో॥ సక్తాఃకర్మణ్యవిద్వాంసో యథాకుర్వంతి భారత, కుర్యాద్విద్వాంస్తథా సక్తశ్చిక్షీర్ష్య్లోకసంగ్రహం, బుద్ధిభేదం జనయేదజ్ఞానాం కర్మసంగినాం. జోషయే త్సర్వకర్మాణి విద్వాక్ యుక్తస్సమాచరత్॥ అను భగవద్గీతావాక్యములును లోకసంగ్రహకాముడగు విద్వాంసుఁ డవిద్వాంసులుంబోలె వర్తించుచు వారికి బుద్ధిభేదమును గలుగఁజేయకయుండునదియేసి బోధించుచున్నవికావున మహాత్ముఁ డంటుదోషములేదనినఁ గాని యంటరానివారును ససహాయోద్యమమున కభిముఖులుకారనియు నందఱును నభిముఖులైనఁగాని యాయుద్యమము ఫలింపదనియుఁ బ్రకృతమనునరించి యట్లు బోధించుచున్న వాఁడు. ఇదియునుంగాక, శ్లో॥ గ్రామేతుయత్ర సంస్కృష్టిర్యత్రాయాం కలహాదిషు, గ్రామసందూషణే చైవ స్పృష్టిదోషానవిద్యతే॥ అని శాతాతపురుషును, శ్లో॥ తీర్థే వినాహేయాత్రాయాం సంగ్రామే దేశవిస్థితే, గ్రామగ్రామే ప్రవాసేచ స్పృష్టాస్పృష్టే ర్నవిద్యతే॥ అని బృహస్పతియుఁ జెప్పియున్నప్రకారము కలహములమూలమున దేశవిప్లవముసంభవించి సంగ్రామములుగూడ జరుగుచుండుటయు స్వరాజ్యప్రాప్తికై సహాయనిరాకరణమునకు సర్వశులును సంసిద్ధులుకావలసిన సమయములో స్పర్శదోషమును సరకుచేయఁజనదను నభిప్రాయముగూడ మహాత్మునికిఁ గలిగియుండవచ్చును. అంతియే కాని యంటుదోషములేదనుట యసత్యము. అట్లని యంటరానితనమడుగంటఁజేయజూచుటయజ్ఞతాభివ్యంజకము. అందులకాసేతుశీతాచలమనుష్ఠింపఁబడుచున్న యాచారమే ప్రమాణము. మూలానుసారముగ నాచేఁ దెనిగింపఁబడెడి స్కాందమహాపురాణాంతర్గత నాగరి

ఖండములోని యాక్రొందికదృశ్యమాలం దిలకింపుడు. ఇవి త్రిశంకుచక్రత
మందలివి. సుబుద్ధిక్యాశ్రమముచేసినందులకు వసిష్ఠకుమారులు త్రిశంకుని
జండాలుడప్రకృష్టమని శసినివివేచకుమార్తె.

కం॥ బంధాదులతోనోదోము నింకాదనుతిపై బట్టి కనెప్పటికొనక

పింఠాలోనే ఉన్నాను. నీవేమి అంటావో, తలచినట్లు చెప్పుకోవచ్చు. ఎలా!

ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಜೇಂದ್ರ ಮಠದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪತ್ರ

[illegible]

[Faint handwritten signature]

గనుంగుని

[illegible][illegible]

... ..

স্বাধীনতা সংগ্রামের সময় প্রচলিত ছিল।

అనుబంధం - 1 - పరిశీలనాత్మక పరీక్షలు - 1995

_____

100

உள்ளுமே

వల: ౪. ౧౯౭౭-౭౮. ౧౯౭౮-౭౯. ౧౯౭౯-౮౦. ౧౯౮౦-౮౧. ౧౯౮౧-౮౨. ౧౯౮౨-౮౩.

ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು

అందువల్లనే, పాశ్చాత్య యోగిలు ముఖ్య శాస్త్రజ్ఞులు కూడా ఆధునిక

(continued from page 6)

అనుబంధం 2

ಶೃಂಗೇರಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತ.

నను బారి చూచి పట్టించుకుంటున్నాను. శుభిత్వమును చూపిం దని

స్వచ్ఛపనియందు విజ్ఞానం కొక్కటియే అతివలూ చూపితిమని పురాణ

ముల్కా- ముకత నిలిగియు పోయెను. పంతు కాపుర సంబంధ మారగా

[illegible]

యెన మునుపటి పరిస్థితిలో ఉన్నప్పుడు అది ఒక ప్రత్యేకమైన రూపం లో ఉంటుంది.

వసులు స్వయంవోబడినను పాట రానితన మనుగింటునదికాదు. కవల

చండాలాదుల స్వర్ణమే దోషావదకముగాను, తుదకు వారి నీక్షదో

కృష్ణ-టగూడ దోష హేతువే యయ్యెడిది, స్పృతిరత్న ములోని యీ కిం

మిథి కముచు జూపుదు. “వాయు మంత్రశాస్త్రాదీ పుస్తకాదీనా

3. అవగాహన - అర్థం చేసుకోవడం

సూచరేత్, చత్వారిశత్పదార్థం ఛాయాదోషో నవివృతే
 ఇట్లు ౨౪ అడుగులలోపలి చండాలశ్వపాకాదుల నీడసోకుటకే న్నాన
 ముపుట్టియండ నిక వారి కేవలస్పర్శమున కేలదోషములేకుండును.
 కనుక నేమనుచు “చండాలశ్వపచానాంతుబహిర్గ్రామాత్ప్రతిశ్రీయ, అప
 పాతాశ్చ కర్తవ్యా ధనమేషాం శ్వగర్హ” మనుశ్లోకముచే వీరి నివా
 సము గ్రామబాహ్యమందు విధించియున్నాము “పాత్రరహితాః కర్త
 వ్యాః యో లోహాదిపాత్రే తైర్భుక్తం త త్సంస్కృత్యాపి నవ్యవహ
 ర్తవ్యం. ధనంచైషాం కుర్కురఖరం నవ్యవభాది” యను దీనికిఁగ
 ల్లుకభట్టుచేవ్రాసెననియుఁబడిన వ్యాఖ్యలో వీరికి లోహపాత్రము కూడన
 నియువీరిచేభుజింపఁబడినపాత్ర సంస్కరింపఁబడియు నవ్యవహారయోగ్య
 ముకాదనియు నవ్యవభాదులుగాక కుక్కలు గాడిదెలే వారి యైశ్వర్య
 మనియు (దెలియవచ్చుచున్నది. అగ్రజాలుమున్నగు సందటియందువ
 లెనే నాగరికులలో మించిపోయినదికాని పాశ్చాత్య సంస్కరముగల
 యొక్కడనో యొక్కడఁ దలయెత్తుచున్నను బల్లెలలోఁ జైరీతివ్యవహా
 రము ప్రత్యక్షసిద్ధమే. ఇంతపైనయము వీరికిఁ బుట్టుకవలననే యేలసం
 ఘటిలైనని శంకింపఁజనదు.

“బ్రాహ్మణశ్రీయంద ప్రభవించె జర్మకృ త్తధముడౌ రజ
 కుని యభవమునను” అను నాగరిఖండవాక్యమువలన రజకాది సంక
 రవర్ణసంస్కరమునుండి త్సౌమరాంగనయే చండాలుఁగాంచినట్లు తెలి
 యవచ్చెడి. అట్లు లగ్నిజాతిదైన యంగన హేనులతో వ్యభిచరించి
 కాంచినసంతానమగుటచేతనే యంతపైనయము వారియ, దాపాదిం
 పఁబడినది. వ్యభిచారమే కూడమసరికదా, యుక్త-వ్యవర్ణయగుశ్రీ యప
 కృష్ణవర్ణజనులతో వ్యభిచరించుట యేతాదృ స్తవ్యసంతానహేతువ
 నునది దీనివలనఁ దెలియనయ్యెడు - ఈకారణమువలన వీరి కేట్టిపైనయ
 మాపాదింపఁజేసి యామనుచు “నతైస్సమయమన్విచ్ఛే త్పురుషో
 ధర్మమాచరణ, వ్యవహారో మిధస్తేషాంవివాహ స్సద్వతైస్సహ” అను
 శ్లోకముచే ధర్మకర్మములొనరించుపట్ల వారిలోడి సంభాషణముగాని

భగవత్ విద్యతేయద్వితాయనః, వంచయత్ సుగతా బుద్ధవపుర్ణా
జనార్దనః, తత్ప్రణీతాగమాలంబై రాబ్ధై ర్దేశకానదూషకైః, న్యాప్తే
చ సీంహభోధాత్రి రాత్రి స్సంతమనైరివ॥ అని దేవతలు దేవదేవుడగు
శంకరునితో విన్నవించియున్నటులఁ గానవచ్చెడిని. “భగవంతుడా!
జనార్దనుడు మామేలుగోరియే బుద్ధావతారమెత్తి దైత్యుల వంచించి
యండుట నీవెఱుంగనిదికాదు. అప్పటికది యన్యధాశంభే యైవను నా
బుద్ధుఁడురచించిన యాగమములఁ బ్రమాణములఁగాఁదీసికొని కఙ్గో
పాసనాజ్ఞానప్రతిపాదకములగు వేదాదుల దూషించుచు పౌధులు జగ
మెల్లడ వ్యాపించిపోయిరి” యని షైల్లోకముల యర్థముకావున నవతా
రపురుషులుగూడఁ దత్తత్సందర్భముల ననుసరించి ప్రవర్తించుచుం
దును. కర్మాదివిరుద్ధమగుచుతమునుస్థాపించిన యీబుద్ధుఁడే యందు
లకుఁ బ్రబలనిదర్శనము. అట్లే యీమహాత్మునవతారము స్వరాజ్యసం
పాదనమునకుఁగా సంభవించినదగుటవలన నద్దాని కావశ్యకమగు నైక
మత్యమున కంటరానితన మడుగంటింపఁజేయుఁ జూచుచున్నవాఁడు.
యాజ్ఞికహింస హింసగాకున్నను హింసనడుగంటఁజేయుటకుయజ్ఞబులఁ
గూడ మానిపించిన బుద్ధుండునౌతే సీమహాత్ముడు “శునిచైవ శ్వపా
కేచ పండితా సమదర్శినః, అనుగీతలలోని భగవదుక్తిని ప్రమాణిక
రించుచు సర్వసమదృష్టి స్థిరీకరించుటకుఁగా నీరీతి బోధించుచున్న
వాఁడు. కావున మహాత్ముని సదుపదేశములలోకెల్ల నిది విరుద్ధముగా
నున్నదనునూహ సనాతనధర్మాభిమాలును మామడుగుగాక. దీనమం
డినతత్త్వ మిదియైయున్నది. ఇతరవిషయములలో నెంతయోపత్తివ్యగ
డించియుండిన మహాత్ముం డీవిషయమున నింతపారపడియుండఁడని
యెంచి యిట్లు వ్రాయనయ్యెను. అట్లుకాక యిది నాబుద్ధిపూర్వకమైన
బోధయే యనిన నాఁ డిచ్చెడిప్రతిత్యక్తము వేఱుగానుండెను. మహా
త్ముఁడేమి మహాత్మునిబోధయే మంచిదను మఱి కొందఱేమి తాము
సనాతనమైనదవులమని చెప్పఁదలచుకొన్నయెడలఁ దన్మతమునకు
ముఖ్యప్రమాణములగు శ్రుతిస్మృతిపురాణాదుల మరల సాక్షమాకు
పరిశీలించి స్వాభిప్రాయము మరల్చుకొనఁ బ్రార్థితులు.

అ॥ దానమిచ్చువాఁడు ధనవంతుఁడనికదా, దానపాత్రుఁడనుచు దానమియి
వలదటన్న వాఁడు వానికిందుల్యుండ, యుభయులొందు లోక మొకటెరుదట”

వ॥ అరుంధతి యిట్లనియె, 3౧౧

క॥ “విసతలంతు వసంతంబై కసివాడక కాడనంటి వర్తిలుభంగిన్

ఋసులార! తృప్తయను నటు సుభృత్కాదాస్తచగు ననాద్యంతంబై, 3౧౨

వ॥ చెడుబుద్ధిగలవారికి విడువశక్యముకానిదియు జీర్ణించువానికిని జీర్ణింపనిదియుఁ
బ్రాణాంతకకోగంబును నగు నాశ వదలుట శ్రేయస్కరం ” అని యిభ్యంగివచించు
టయు వారిపరిచారిక చుడయనునది యిట్లనియె, 3౧౩

క॥ వ్యాశముఖదుష్టజంతుల మూలమునంబోలె ధనముమూలమునను నా

యేలిక లఁడుంజెందుటమూలముగను నేను భయముబొందుచునుంటిన్” 3౧౪

వ॥ అంత వారలభృత్యుండగు పశుముఖుండిట్లనియె, 3౧౫

తే॥ “సతతమును ధన్యపరులొను సంచరించునట్టివిద్వాంసు లెయ్యదియాచరింతు

రయ్యదియ చెయఁగానగు నాత్మహితముగోరివర్తించునట్టి సత్పూరుషులకు”

అ॥ ఇటులఁబలికిఋషులు హేనుగర్భంబులౌ ఫలములంద్యజించి కయననుగుడు

ముండియొకఁడు మార్గమున దోడుపడెవారికతనిలోడఁగూడి యరిగిరపుడు, 3౧౬

తే॥ అటు శునోముఖనాముఁడౌ నతనిఁగూడి పోయిపోయి చనుత్కారపురినిజొచ్చి

చూచిరచ్చటఁ బంకజశోభితంబు నతిమనోహరమును నైనయట్టి కొలను, 3౧౭

క॥ ఆపయి తుత్పిడితులౌ తాపసు లక్ష్మీలనులొని తామరతూండన్

మోపెడు నెఱికి తటంబునస్థాపించి యొనర్చిరపుడు స్నానక్రియలన్, 3౧౮

అ॥ అంత నీటినుండి యందఱుఁ బయికెక్కి విసము లచట తేమి (బ్రీతిఁదక్కి

దరియఁ దోవ దోప కత్తిముఱి నన్యోన్య మిక్షణంబొనర్చి యిట్టులనిరి, 3౧౯

క॥ “కడుపులు కాటుకఁబట్టుటఁ బడఁజాలక తత్తుధార్తి పట్టెఁ డిదేనిన్

గుడుచుటకు మనముపడియెడి యడియాస లీర్చె నెఁడో యదయాత్ముండై” 3౨౦

వ॥ అని యిట్లు పరస్పరం బనుకొని 3౨౧

అ॥ ఒకరిమీఁదనొకరి కుదయించు ననుమానములను దీర్చుకొనుట ముఖ్యమనుచు

నొట్లుపెట్టుకొనుట కూపించి కశ్యపుండిట్టులనియెనందు మొట్ట మొదలు, 3౨౨

సీ॥ “మగుమాంసముఖ్య సమస్తపదార్థము ల్సర్వత్రుటడిచెడి సంకరుండ

దాఁచఁబెట్టినయట్టి తత్తదర్థంబుల నపహరింపఁగఁజూచు నల్పతముండ

సద్భాభిలాషచే వ్యాకేయంబులందేగి కూటసాత్వముఁజెప్ప వత్తితుండఁ
బదుగురిమెచ్చుకో ల్పడయుఁజొరికతోడ ధర్మంబులొనరించు దాంభికుండ
రాజుకడఁజేరి తచ్చిత్తరింజకుడయి సర్వదాయాశ్రయించెడి చతురతముఁడ
నగుదుఁ దామరతూడుల నణఁచికోనెడికోర్కెతోడుత నేఁ దిసికొంటినేని" 329

ప॥ వసిష్ఠం డిట్లనియె, 329

తే॥ "అగుదుఁ దామరతూడుల నపహరించియున్నయెడల దివామైధునోత్సుకుండ,
నగుదు నతిథికి నతిథిని, నగుదు, మఱియు నన్యతుపర్వంబులను భార్యనంటువాడ"

ప॥ భరద్వాజుం డిట్లనియె, 330

కం॥ "గురునుండివదివి కాస్త్రము గురుదక్షిణయాయకుండు కూరాత్తున కే
దురితంబుపొసఁగు బిసములహరియించినయట్టివాని కద్దియ పొసఁగుకొ," 331

ఆ॥ ఈమృతాశములను హివా త్రకుండయి యపహరించియున్నయట్టివాఁడు
ఘాతుకుండు మత్సరగ్రస్తుఁడును సహంకారి కొండెకాఁడుఁగాఁ గలాఁడు" 332

ప॥ విశ్వమిత్రం డిట్లనియె, 333

అ॥ "కుడుచుఁగాక యొకఁడకూర్పుండిమ్మిష్టాన్న మెన్నుకొనునుగాక తన్నుదాన
వేదకాస్త్రములను విక్రయించునుగాక తన్నుతాళబాలతస్కరుండు" 334

ప॥ జమదగ్ని యిట్లనియె, 335

ఉ॥ "కన్నకొమరై వృద్ధునకుఁగట్టి వివాహమునేయుకంటె సం
పన్నగృహస్థుఁగాఁ డలఁచి వడ్డికి నప్పిడకంటెఁ గాఁపుడె
నన్నులమిన్న నుంచుకొని యల్లరిపాలగుకంటెఁగూడఁ జే
రన్నికగన్న పాతికను యీబిసచౌర్యము మేదిసీస్థలికొ" 336

ప॥ గౌతముండిట్లనియె, 337

ఆ॥ "ఎవఁడువ్రూచ్చిలించు నీతూడుతీఁగల వాఁడు గురుని దెగడువాడ నిజము,
గుట్టచుమ్మవాఁడు గొఱియనుదానమొ బట్టువాఁడు వీనిపాటి గాఁడు" 338

ప॥ అత్రి యిట్లనియె, 339

ఉ॥ "తల్లికి డండ్ర కన్యహముఁ దద్ద యవజ్ఞ నొనర్చుచుంటయుకొ
"దెల్లముచేయు ధర్మ"మని దీనత కూర్చుని వేడికొంటయుకొ
దొల్లి ప్రతిభృతంబయిన గొడ్డగ వారిక మర్వి చేతత
తల్లఁగూర్చి యాయమియుఁ దద్విసచౌర్యముఁ జూలకుండెడికొ" 340

వ॥ అరంభతి యిట్లనియె,

389

చ॥ “వెనిమిటికన్న మున్న తిని “ప్రే” వనితేన్నుచు మెత్త నర్తవి

ల్లనయిన వెక్కిరియక విలాసయారంబుగనుండుచుండు శే

వనిత వివిద్యశీల యిటువంటిద యాచిసకాండచార్యమున్

జోసరుచుఁగాని యింకనొకముద్దులగొమ్మ యొనర్పడిమ్మహిన్”

383

వ॥ చంద యిట్లనియె,

388

క॥ “దొరలకుఁ బ్రతికూలముగం జరియించుచు ధర్మమందు సాగువులందున్

బరిపూర్ణద్యేషినియగు పరిచారిక తూండ్రదీయఁ బొల్పడవలయున్”

387

వ॥ పశుముఖుండెట్లనియె,

386

క॥ స్వామిద్రోహాయ సాగుస్తోమ ద్యేషియును బొందు దురితముకంటెన్

దామరకూటలముచ్చిలుపామరుఁ డత్యధిక మైనపాపము బొందున్”

382

వ॥ అనియిట్లు కళ్యపాదిబుష్టిసప్తకంబును దద్దానీదాసులగు చందాపశుముఖు

లును స్వపరిశుద్ధతాభివ్యంజకములగు శేషధంబులు గావించుటయుఁ బరివ్రాజకరూపం

బున నవ్వారిం గలసివర్తింపెడి శునోముఖావ్యాయం డెట్లనియె,

385

క॥ “శ్రుతులం బరియించుటకును వతిభులఁ బూజించుటకును ననవరతంబున్

బుతమునవచియించుటకును బ్రతియగు నీతూండ్రదీయంపని యరయంగన్”

384

వ॥ అనినవిని యయ్యతీంద్రుంఁగాంచి మునుల్లిట్లనిరి,

380

క॥ ఈవొనరించినశేషధము భూవిబుధుల కిష్టమయము సొలిచెడిఁగానన్

భావంబులరయకొరిక నీవ విసంబులహరించి, తిడు మిఁక నేనిన్”

381

వ॥ అనుటయు నమ్మబొద్దులకుఁ గర్పంది యిట్లనియె,

389

అ॥ “త్వస్మృఖంబుగాఁగ ధర్మముల్విననెంచి యేన తీసివాడ నీచిసముల,

లోభముండమికిని లో సంతసించితి, రండుదివికి ననురూప్త నేను”

383

వ॥ అనినవిని తన్మనబొద్దుల్లిట్లనిరి,

388

అ॥ “ముక్తి మార్గమందె సత్తులైయున్నాము కాని లేదు స్వర్గకాంక్షమాకుఁ,

గనుకఁ దబ మొనర్చుకొనువార మెల్లప్పుఁ గరతలామలకముగాఁగ ముగితి

387

క॥ వితురభివృద్ధ్య విశ్వక్షీతిఁదియగుచుఁ బ్రాణయాత్రచేసెదము చిస

శ్రుతులతోడన, చనుమిఁక శతమఖి! మేలొదవు మాడుసాంగత్వమునన్”

386

వ॥ అనుటయుఁ బాకకాసనుండు వెండియునిట్లనియె,

382

అ॥ కాదువ్యర్థముగను నానుసందర్భన మొకపుడేని పరమయోగులార!

కానఁ ద్వన్యకములఁ గాంతింపఁబడియున్నదానిఁ దైకొనుండు తత్త్వబింబ”

ప॥ అనుటయు నమృతార్దులు

3౧౯

క॥ ఈయోక్తమ మనవరతము మాయాఖ్యలతోడఁగూడి ననుజాలయఘము

ల్యాయఁగజేయుచు ఖ్యాతంబై యుండఁగల ముత్రక! యవనీపథిలోక, 3౨౦

అ॥ ఏముగూడనుండు మిచటనె యెల్లప్పు ఖావిలాత్ములగుచు దేవనాథ!

తపమాచేసికొందు మపవర్గలబ్ధి యానంతవఱకు నప్పరాత్తుఁగూర్చి” 3౨౧

ప॥ అనవుడు నయ్యుండు మరలనిట్లనియె,

3౨౨

తే॥ మూఁడులోకంబులను బేరుహొనిసి ప్రజలఁబ్రతుతంబులఁదీర్చి నీయాశ్రమంబు

ఎవఁడు శ్రావణపూర్ణిచు నిచట శార్దూపమాచరించును వీరుఁ దదభిలషితము, 3౨3

అ॥ నిరభిలాషుడైన నరవరుం డచ్చోట శ్రాద్ధదానముఖన శాస్త్రవిహిత

కర్మముల నెనర్పఁ గడఁగుచో నతని చేముటయూహించు మోక్ష పదము, 3౨౪

క॥ ఎవఁడు శరీరమువిడుచును భవదాశ్రమభూమిలోనఁ బాపాత్మకుడే

యవుఁగాక యైననెవగు, శివపదముం జేయఁగలఁడు చివరకు వాడొక, 3౨౫

అ॥ గార తిడి రేగు మాశేడుపండ్లతోఁ బితరులంగుఱించి ప్రితినిచట

శార్దూపముతోనర్చునజ్ఞుం డభిలాషుములనుబాసి కన్నరులు నులింప 3౨౬

క॥ వేలుపులుగూడఁ బడయంబాలని సంసిద్ధిపడసిసంతోషార్థి

దేలుచునందెడు”నని యీలీలను వాక్రుచ్చి యానిలింపేకుండు తాక 3౨౭

తే॥ వ రలందఱిచేతను వరుసగాను బ్రస్తుతుండయి చనుటయు వార లటనె

ఘోరతపమాచరించుచు గూడియుండి తుద జరామరణోష్ఠితపదము గొనిరి, 3౨౮

ఉ॥ వారలు దేవదేవుండయివర్తింపనీశ్వరు లింగ మచ్చటకొ

గోరి ప్రతిష్ఠఁజేసిరి జను ల్గ్రనుమాత్రన కా నక ల్యఘో,

వారనిభక్తితోడ నటువచ్చి తదిశ్వరలింగపూజనం

పేరుపొనర్తు రట్టిజనులేమడి ముక్తినిగాంచువారిలక, 3౨౯

క॥ ఏతత్సప్తస్వాశ్రమపూత చరిత్రఁబుఁజడవఁ బూర్ణాయుష్యో

పేతుఁ యి జనులు బహువిధపాతకములఁ బాయఁగలరు బ్రాహ్మణులారా! 3౩౦

—* అగస్త్యశ్రమ మాహాత్మ్యము *—

చ॥ అం దగస్త్యశ్రమమందలి విశ్వాత్మమండగు మహేశ్వరుని శైత్రశుద్ధచతుర్దశి
దివంబున నరుదెంచి దివాకరుండు వలగొని పూజించిపోవుచుండుఁగావున నన్యులును
దద్దినంబునకచ్చి యాశంకగుని భక్తియున్నట్లై భజించినఁ బరమపదంబుఁ బొందుదురు,
శ్రద్ధాభక్తులతో నచ్చట శ్రద్ధంబునిర్వర్తించువాని పితృదేవతల పితృమేధమందుఁదీర్చు
బడిన మైశ్వకంబునంబోలె దృప్తులయ్యెద, రని వచించుటయు శాసకాదిమునీంద్రు
“లయ్యా! కురోత్తమండగు దివాకరుం దగస్త్యశ్రమంబునకేతెంచి యేలపదక్షిణంబున
రించెడు వాక్రువ్య, మనపుడు సూతుండు మఱియునిట్లనియె, 320

సీ॥ యత్రత్యతరుశిఖావ్యాప్తసూర్యచరీమ లభయలవం బువ్వలట్లుతోఁచు
సహరత్నమైన యత్సమపులందుండ దమవసనిశిఁగూడఁ దమముజాడ
గాలికిరాలెడుపూలచే యద్రువుల్ పొలుచు నబ్బిందుముగ్ధలదమలటు
లెం దనేకమృగంబు లిటునటుపరుగైను బత్న్యాత్మజాలసాకఁ బ్రబలువోలె
దంలిదంతక్షతః బలుఁ దాఁబుట్టి బంకశేషమున విహుఁ జేట్లు బొమ్మము నెట్లు
గిరికిరాహులెబడి యనోకమాము లెచట నీలపురుగులగొదమిమ నేడ్చుచుండు,
కం॥ అటునిటుఁబాటుచునుండెడి తణిసితోయముల నావృతంబయి యెది యు

త్కటశోభింపఁ బొందురపటములధరించు పురుషభంగిని నెపుడె, 323

కం॥ దేనికిమేరువుతోడను మాననిస్పృహితీయము మది నేర్పడెనో

యానగము వింధ్య మొక్కెడ భానుని బొడఁగాంచి యగరిపడు చిట్లనియెక, 324

అ॥ “ఏల మేరుశిఖరి కీపు ప్రదక్షిణమాచరించిపోయె దనదినంబు ?

ఏలచేయకట్టు లేఁ గులగిరినైన? గ్రహపతీ! చనింపు కాఁణంబు” 325

చ॥ అనినవిని భాస్కరుండెట్లనియె, 326

కం॥ చేయుటలేదుప్రదక్షిణ మాయవనీభ్రమున కేము, హాటకగర్భం

డాయది మాకుఁ బథంబుగఁ జేయఁ బ్రదక్షిణము గిరికి సిద్ధించెనటుల్, 327

అ॥ దానిశిఖరములును దద్దయుఁ బొడుపులై న్యోమ మాశ్రయించి యుండుటయును

మాకు నెటుఁ జనఁగ మార్గంబులేమిని వలగొనంగవలసివచ్చె గిరికి” 328

చ॥ అనినవి వింధ్యభూమధర మాగ్రహరక్షణకాలనేత్రమై

“యిన! యటులైన నాదు పొడు నీతీణసేయు” మటంచు దేనాముక

దెనిచి ఖనీధియంతయును బెట్టు నిరోధమునేయుడుం గనుం

గొని యత డవ్విధంబుం గడుఁ గొందలమందుచు లోననిట్లునుకొ, 3౭౯

తే॥ ప్రకృతకర్తవ్య మెఱుఁగి యింకను నాకు, వింధ్యమునకే ప్రదక్షిణవిధిని నెఱవ
మానయుత్వము నాత్మకమా సమస్తకాలమును గాల వ్యత్యస్తగతిం బొందు, 3౮౦
ఉ॥ కాలముమాటిపోవుట యుం గా వనభిజ్ఞత నింక జన్మముల్,

చాల వ్యధార్తి నొందెడిని శక్తిపురోగసచస్త దేవతా

జాలము, నీనియున్నతిం వైపఁగఁగూడ'దగస్త్యమానిగా

కోరి నడంపలేడు మఱియొక్కరుఁ డీ వెనుగొండయుద్ధతికొ" 3౮౧

చ॥ అనియిటుచింతఁజేసిరవి హాటకనాథుని త్రేతమందుఁ బా

వనతమమైనయాశ్రమము భాసిలఁజేయు నగస్త్యుఁగూర్చితొ

జని మహిదేవవేషమున సంయమివర్ణుని వైశ్వదేవమా

వెనుక శ్రుతింబఠించుచును వేయకటంబడి వారిదధ్వనికొ 3౮౨

ఆ॥ "నీకు నతిధిగాఁగ నేవచ్చినాడను మునివ రణ్య!" యనుడు ముదితుండగుచు

స్వాగతంబొసఁగి" త్వామర! వచ్చితే నున్ననోరథంబుమాడ్కి నిటకు, 3౮౩

తే॥ అగ్ని కార్యాంతమునవచ్చి, తిందువలన నుడువు మెఱుఁగియిట్లు మో యిడుచునీకు;

లేదులోపంబునీకిందు లేకమేని" యనుటయును వేడివేలు పిట్టనియె మరల, 3౮౪

తే॥ ఏనుఁగుఁడ, నెట్టియహీనకృతిని సలువఁగజాలినటువంటి నతురతముఁడ

నీవటంచెదభావించి యేగుదెంచితిని భవత్సన్నిధికినిష్ఠ ద్విజాఁడనగుచు, 3౮౫

కం॥ నీవు సముద్రోదకముల దైవతహిత మభిలషించి త్రావవోకో ముకొ,

భూవిబుధకంటకుండగు నావాతాపిని భుజించి తవనీల నటుల్, 3౮౬

కం॥ దేవతలకు వర్ణములకు నీవే గతియగుటఁజేసి యియ్యెడ మాకుకొ

గావలయు మేటిశరణము" నానిని హర్షప్రభులైనయనుండగుచుకొ 3౮౭

ఆ॥ ఆమునీశ్వరుం డహర్వతి కర్ణ్యంబునిచ్చి సాదరముగ నిట్లునియె,

"వైతిధన్యుండం ద్వదాగమనంబునఁ, గడుననుగ్రహింపఁబడితి మఱియు, 3౮౮

ఉ॥ కాన ననుజ్ఞయిమ్ము కలకార్య మొనర్చెదదప్ప :కంచుఁ ద

చ్రానివరుండువల్కుడు దినోభుఁడిట్లనుఁ," బర్వతోత్తమం

దైవసురాలయంబుపయి నగ్గః మిగ్ధ్యవహించి వింధ్య మ

న్యూననిబాంధకంబులను వోవ్యుచునుంతయు నాక్రమించుచుకొ, 3౮౯

అ॥ అస్తదీయమార్గ మరికట్టియున్నది గాన నివును పామదానభేద

దండములను దేసనుండియో యద్దాని వారణంబుచేయవలయు నీవు,

3౯౦

అ॥ కాలమునకు మార్పుగలుగకుండెడిభంగ నస్తదీయగమన మడ్డనటులు

సలుపుటకును నిన్ను సంప్రార్థనముసేతు మునివరణ్య! దీనజనశరణ్య!"

3౯౧

వ॥ అని యీప్రకారంబున వేడుకొనుటయు,

3౯౨

ఈ॥ "ఏను ప్రవర్థమానముగు నిగ్గిరి వారణంజేతు, నీవు ఖ

స్థానముఁగూర్చియేగు"మని చక్షున వింధ్యముఁజేరఁబోయి య

మృనివరణ్యుఁ డిట్లనియె, "మాను మహీభ్రమ! యేటి కింతగా

మేనునుబెంచెదీ వొకరిమీఁదగలట్టియనూయ పెల్లనక,

3౯3

తే॥ దాక్షిణాత్యంబులైనట్టి తత్తదఖిలతీర్థములలోన్వగ్రుంకంగ ధీనించె,

నీయధీనంబయ్యది నిశ్చయముగ, నెద్దివిహితంబో యదిచేయు మింకనీవు,

3౯౪

చం॥ అజవినివింధ్యభూమిధర మాత్మ్యను సంకుచితంబొనర్చుచుకొ

నినయముతోడనర్తిలుచు వెండియు నమ్మునిచంద్రుఁడెట్లనక,

జనియెదనింక సేను గిరిసత్తయ ! కమ్యరివచ్చుదన్క నా

యనమతి నిందయొండనగు, నందుల కించుకయేనితప్పినక,

3౯౫

కం॥ దేసవిశాకంబందెదో దానినివినియోగపఱుతు: దప్పకనీయం

దే"ననిపల్కుటయును దన్మనీట్యాపంబునకును మది భయపడుచుకొ,

3౯౬

ఈ॥ తన్నగమలైచేతు,నని తద్ద ప్రతిజ్ఞయొనర్చి స్వీయమా

నున్నతిపెల్లడంచుకొని యుండె దదాగమనప్రతీక్ష్యమై,

బున్నెపురాశయైన మునిపుంగవుఁ డప్పటినుండి దక్షిణా

శ స్నైలకొన్నవాఁడు మునిచంద్రములార ! యదేకతంబుగకొ,

3౯౭

కం॥ అందుండి యిప్పటికినతఁ డెందును నరుదేరకుండు సేయండును,ద

త్సందరి లొపాముదయు సందేశింపొవబడియె నమ్మునిచేతకొ,

3౯౮

చం॥ పిలిచినపాసభానుఁ బృథివీసురవర్షుఁ డగస్త్యుఁ డంత న

గ్గలమగుక్రేమ నిట్లనియె, "గంజహితా ! భవదర్శమిట్లు మ

న్నిలయమువీడిపోవలసె, సేటికిదీరె బుణంబు నాకు ని

స్నైలవున, కక్కతఁబునను నీవు మదుక్తినొకండు చేయనా,

3౯౯

తే॥ మైత్రకులచతుర్దశి మిత్ర ! యచట మత్స్యస్థితమైట్రిమహితలింగ
మర్థిభూజింపు"మనటయు జబ్బబంధుఁ డెలమిమిఱంగనతనితో నిట్టులనియె,
కం॥ "అటులేపూజించెదఁ దన్నిటలేక్షణాలింగమునకు నే నేటేటక,

ఘటియిల్లునాడుపదమపు డటుచినితత్పూజనేయు నన్యలక్షనక, ౪౦౧

తే॥ అనుచునిబ్బంగివచియించి యరిగెన్వేచ్చు, జైత్రీసుధచతుర్దశి సఖితవద్ది
యచటసన్నిధిసేయుట కద్దికతము భూమిసురులార ! యో జగత్పూజ్యులార !

కం॥ ఎదిపల్లించితినో మీ రదిచెప్పితిఁదెలియరీతి నంతయుమీఁకిం
కెదిగలదోనందియమెదఁ బ్రదిలింతును జెప్పుకొనుడు పృథ్వీసీబుధుల్ !" ౪౦౩

—* నే హనుర స గా మము *

చం॥ అచటయునమునీందుగ్గిఁబడి యట్లగుఁగాక మహాత్మ ! వేల్పుమేల్
పనినిగుఱించి యల్ల పసి పానముచేసె నమృదమంచు నీ
వని,తదివిస్తరించిచెపు మంతయుమా, కని ప్రశ్ని సేయుడుక
వినిచెనురౌమహర్ష నియు వీరర సావృతమై నతక్రభక ౪౦౪

కా॥ "కాలేయాహ్వయదై త్యస్తమలు దుష్కర్మప్రసక్తాల్లితా
భిలాత్తి యభుజాబలాతిశయా సంభిన్నా మృతాంధోవరా
లోలోత్యాహపరాక్రమత్వమునఁ దైలోక్యంబుఁ బీడించుడుక
శూలిం జేరఁగఁబోయి యిట్లు ప్రభవిష్ణుండైవిష్ణుం డనుక ౪౦౫

కం॥ ,ఏతల్లో కత్రిత్రయము భూతేశా! కాలికేయపూర్వమర శా
ర్యాతిశయముచేతం బరిభూతంబుగా తేజుదోరఁగిపోయెడుఁగానక ౪౦౬

చం॥ ధరణికి నేగియెల్లరముఁ దద్దచ జావళి నెల్ల నిష్పదే
పొరిగనకున్న లోకములు పూర్తిగ నాశనమొందు" నంచుఁ ద
ద్దిరిఁగుడు నిందుగ్గిమకొ నురలుఁ ద్రిక్షతరాయంధపాణులౌచు స
త్వరమాగ నేగు జేరఁగను దత్కమలాక్షుఁడు ధాత్రికిం దిగక. ౪౦౭

చం॥ పదపడినర్వదైత్యులు సుపర్యులువచ్చుట కూలకించుచుకొ
దదభిముఖంబుగాఁగఁజెనఁ దారున నేగిరి పోరొన్నకౌక,
గదనముసాగెనంత నిరుకక్షులవారికి ఘోరమాదు, బె
ల్లదవె భయంబు వారిదగుయుద్ధమునేయ జగత్త్రయంబునక, ౪౦౮

కం॥ పిదపం గాలప్రభుఁడను నెదరక్కనుఁ దుమ్ముమిగిలి భిదురకయందై
యెరుటననిలబడునింద్రుని గదిసి హస్తింబును మేఘగంభీరోక్తిక ౪౦౯

చ॥ ఒకనికతాన నార్తిమొయి యల్లము మండి హదీయజాతికం
తకునతఁడెట్లు శత్రువునుతజ్ఞతానుచు చరించె నట్లయే
మొకని నికారముల్లముల నూనెదమెల్లది; మూనియాహరి
ప్రవరతు తరాంఘ్రిపూజలకుఁ బూజుడమిందొక దోసముండునే?॥

చ॥ ఇటు కటురీతి గాఁబెనఁగు నట్టలపుం జెనుపాముసేయు దూ
రటనము సభ్యులెల్లదుభరమ్ముగ దోసిరి వాయుసూతియు
త్కటకుఁడయ్యె, నయ్యెడలఁగాలగఁతుండు నిజాశీతాళిలం
వటహృదయుండు భక్తజనమంతునివారణగీరుఁ డిట్లును॥ ౧౨

చ॥ సతతపురాణ సూరిజనసమ్మతికిండుమరైకఫక్తి మీ
కితిపుపదేశమున్ సలిపెనీహనుమంతుఁ డమంతుభావ సం
గతిఁజనుటొప్పు సర్వజనకాలుని నీవనినట్టిచిపుగన్
క్షీణినురుడొక్కరుం“డిటుం సేయుట తప్ప”ని మందలించఁడే॥ ౧౩

చ॥ కావున నా యుదాహృతినిగైకొనికాశీయుఁబట్టి మీరలా
శ్రీవరువై దురాగ్రహముచేకొని మ్రుంకుట చెడ్డదప్పు, అ
కావనశీలుఁడాహరి హహమహిమంబు పెఱుంగశక్యమే?
మీవలెదప్పుతోనలకు మేకొనుదుర్విషజాతికెమ్మయిన్॥ ౧౪

తే॥ ౧॥ అంతఃపండితముగఁ జెప్పుహరునిసూడఁ
జనపునన్ జేసి యాసర్వజనుండు గణన
సల్పకేమేమి మోఁగెనుచుజాతికెల్ల
మచ్చరముగల్గఁజేయు నమ్మాడ్కినుండే॥ ౧౫

కం॥ అంత హనుమంతుఁడను నో
మంతుహరా ? పాంబ ? నీదుమహనీయకృపా
గంతురితై శ్వర్యధురా
వంతము లీపాము లురకవంగునె ? నుడులన్॥ ౧౬

శా॥ ప్రత్యక్షమ్మునగాని లోగ రిల ప్రప్రజ్ఞల్ ; హరిందూడ యో
కాత్యాయన్యధివాధ ? కీడ్వడినవేడ్కల్ దృశ్యమానట్లుగాఁ

- బ్రహ్మకే చి ప్రదర్శనంబొనఱుపః బ్రాల్మలుటల్ మాని యీ
 వ్యత్యస్తాక్తులువీడి నాగుపడి సంభావించు రయ్యచ్యుతుఁ ॥ ౧౬
- ఉ॥ బో ? నదిబాగు బా?గ్గయె నాహనుమంతుని మాటకుఁ శివుం
 డా నగజామనోహరుని యంతరమున్ గనిపెట్టి వెంటనే
 నీనిధి నందికేశ్వరుఁడు తెయ్యుతకత్తక యంచు మర్దల
 భావన మొనర్చి దిగ్గజవితానమునుం డెలు గూడ "ఝ"ల్ల నన్ ॥ ౧౭
- ఉ॥ నాండివలించె సూచన గనంబుచెచ్చె శిశుచాలదర్శనః
 క్రిందనముల్ వినంబడినకై వడి సభ్యులకెల్లఁదోచె న
 స్పందయశుండు ధర్మజుఁడు శౌరీకి నగ్న్యమొసంగునత్కథా
 చందనవల్లి కా కుసుమసారభసార భరంబు వెల్వడెన్ ॥ ౧౮

(ఇది పాండవస)

పాండువరాజసూయము

(అంత సహదేవుడు సాట్టహాసముగాఁ బ్రవేశించును)

సహా॥ (శ్రితి సభివముంది)

శా॥ వామం బీచరణంబు వానితలపై వర్తింపఁగాఁ జేయుచు
 నీమై నీసహదేవుఁ డెవ్వఁడు వృథాహేయమ్ములక గూసి స
 ర్వాపేయక జగదీద్యు గోపతిని సత్కాలించి నర్హప్రదా
 నామాన్యుండని ప్రేలునో మరల సవ్యాజాంతరంగమ్ముతో
 శిశుపాలుడు॥ (ప్రవేశించి సత్కలత్కృత్కృతముతో)

మ॥ మరలన్ జెప్పినఁగాని నీచెవులకుఁ మామాట విస్మయమై
 చారబోదాక్కా? సుకాపగానుతుబలెక జాపుల్ చెవుల్ నీకు మం
 ధరభావంబు వహించెనోటు? మరలక వాక్కుత్తు నట్లెని నీ
 చరణం బెట్టివో? చూపు, నీచ రణనాసారంబు వారించెదక

సహా॥ (సకోఠాట్టహాసముతో)

మ॥ మరలన్ బ్రేలుమటంటి ప్రేలుము జగన్మూర్ఖు మునీడ్వంద్యు న
 ధ్వరమాపుఁ హరి నే తదన్యునిగ; నీతప్పుంబ్రలాపమ్ము యా
 పలు నీమస్తక మస్మదీ మచరణధ్వస్తమ్ముగావించి నిక
 బురికొల్పక బ్రయతించురాజులకు మదోపధింతు సమృద్ధులక

శిశు॥ (కొండాః సమీపించి)

మ॥ ఇదిగోఁ జక్కంగవిమ్మ చెప్పెదను మీ రినిండుపేరోలగం
 బెద నింతేని గణింప కొక్క చెనఁటొక హీనుక దురాచారు దు
 ర్మదు గోపాలకు నగ్రప్రాజ్యానిగ సంభావించినా రిప్పుడే
 ముదితొక్కోవదియించు మాటలపయి మోమోటముక జాపుదుక॥

క॥ మరలఁజెప్పెద నిట్టుల్

మరలఁ మరలఁ వచింతు మరలవచింతుఁ

మరలఁ మరలఁ మరలఁ

మరలఁ వచియింతు నీకుయగిటిమి గండుఁ॥

౫

సహ॥ (తీవ్రకోపముతో నెడమకాలు పైకెత్తి టిడికాలుతోఁబోవుచు)

మ॥ ఇదె; నీనాలుకచీల్చు నిద్రిగా? శిరం బీకాలమర్దింతు ను

గ్గదమాటించుమఱొక్క పూజ్య నెవఁడుఁ ముందుగిటుల్ పోలుటల్

వదలింతుఁ దులువా? యతులువు నీవాచాలకత్వమ్మిదే!

తునముట్టింతు జగజ్జనార్పితుఁడు నింద్యుండెట్లు లోతుంటరీ॥

౬

అంత ధర్మజాదిపాండవుల ను భీష్ముఁడును బ్రవేశింతును)

ధర్మ॥ (సహదేవుని మధ్యేమార్గమున నాపి నెప్పుదిగా)

ఉ॥ ఎంతయు శాంతభావమున కిక్కపునాదగనకు నితగా

న్వాంతము మాన్పు చెందుటకు శౌరినిరాకరణంబు హేతున

తెంతు నతనియుఁ మనకు నెదురుఁ ఁ పము పిల్చినట్టి భూ

కాంతులమీఁద; వారొకలుగవ్వపునువ్వన మూసరేనియు॥

౭

తమ్ముడా? వారతిధులు, మన మాతధేయులనూ. కావున
శాంతింపుము (శిశుపాలుదిక్క) రాజవరా? నాయీమాట లాని
పును.

ఆ॥ వె॥ సకలధర్మవేది పన్నవీపుతుని

యనుమతిమునఁజేసి యుర్య మద్య

తున కొసంగినార మనఁడు! యెదులకయ్య?

యురక దూఱదొడగి బోర్పుడిది॥

౮

శిశు॥ [ఎక్కసక్కెమునా]

ఉ॥ చాలునుజాలు గొల్లసకే సత్కృతిఁజెప్పెడి భీష్ముతెల్వీ, నీ

బాలిశతాప్రసంగమును; బాధివులెల్ల ను న్నుదారస

వీలుబగా గణించి యటజేరినదానికి బుద్ధిచెప్పి తే
గోలయు నీవొనర్చుపని కూడదునా కెన నమ్మితిండునే?

(కోపతిరిస్కాంధులతో)

౪॥ నాచాదత్తును రుక్మిణిగొనియె న స్వంచించి యిగొల్లవాఁ
డిచౌర్యమ్మును భీష్ముఁ డేగతిని సత్కృత్యమ్ముగాఁ జూచెనో?
చీ? చీ? యీసభచండగుడను యశశ్రీమానధన్యుల్ వృపుల్
కాచంబుక మణిగాగణింతుట సత్కారంబెవండొప్పెడిన్॥

(అని మరలిపోవుచు) ఓహో! మానమహితులగు నో రాజ
కుమారులూ! :

౫॥ బాసల్ చోరులు బ్రహ్మవేత్త లిచటక; సత్కారమవ్వారితే
పార్శ్వభంబున నయ్యెడిక దతితిరిస్కాంధులవనిపాలకుల్
గానకొచ్చులు, తాతగా రిటులువల్లక మధ్యలాలింతు, మీ
తూర్యమ్ములు కాల్పనే? కదలు దిచ్చోనియ్య నగ్గయ్యెడిక॥
(అని తొలికి సభనిడిరిపోవుచుండగా)

ధర్మ॥ (వెంటజని సగంధమున వాపి)

ఉ॥ ఏటికే ద తిలుగుడి వృషేనులకెల్లఁగక ముదమ్ములక
గాటపుకోప మల్ రగులుగా గమకించును నివ్వమయ్య? యే
వాటియుగాయ కృష్ణుండని పల్కిని వడునుసూచ్చి యీసభా
వాటమునక విచారణము వాల్చిలచే నెవచ్చునట్లుగక॥ ౧౨

నీవాదమే ప్రాజ్ఞనిమ్ముల గుననేని మాయునర్చిన తబ్బిబ్బు సవ
రించుకొందుము. లేదా? నీవేని యటలోనర్చవచ్చును. కొండొక
కోప ముకశేమింపును.

భీష్ము॥ (సమందస్మితకోధముతో) ధర్మబా! యేటుటికవ్వాని నట్లు
బలిమాంసము.

చ॥ ఎటుగడుచువాడు కృష్ణు జగదీద్యత; సత్త్వపరాక్రమాదికం
బెటులు, స్వప్రజమ్మునకు నెల్ల సమాయజనింపఁజేసికె

బోరిగొనవచ్చునంచు మది బోలెడుకోరిక వానికున్న దీ

శ్వరుని ద్రివిక్రముఁ జెనకువాడెవఁ డీనరపాలపాలిలో॥ ౧౩

అంతటిమరదృష్టవంతుం డెవ్వఁడేనియున్న “సహేంద్రతక్షక”

న్యాయమ్ము ననుకరింతురు, నీవీశూరస్మన్యు నేలయనుఁజెదపు?,
వీడు నీవంటివారి యనునయమ్ములకుం దగఁడు విరమింపును.

శిశు! (పండ్లుగొఱుకుచు)

శా! ఏమో? పీలెడు నీకతానఁజెడ నేఁ డీ రాజసూయంబు; నీ

మోమోటమ్మునఁగాదె గొల్లని నెగిన్ బూనిచె నీజేఁడు; నా

ర్యామేయుల్ జగదేకధన్యులు యశోవంతుల్ ధరాకాంతులీ

సామాన్యార్థకు వైఁడుటెట్లు లరలే? చచ్చించి వాక్కుత్తువే॥ ౧౪

భీష్ముడు॥ (శిశుపాలుని కుత్తరహింసఁబోగా)

సహ! (భీష్ముని సకారవముగా వారిచి) తాతా? యీపశుప్రాయుం

గుఱించి మీ రించుకయుఁ బ్రత్యుత్తరమీకుండ చిదేమి మ్ము

భ్యర్చించెద, వీనికిం దగిన ప్రాయశ్చిత్తమ్మునకెల్ల మదీయ

వామచరణమే పూటవశియున్నది. (శిశుపాలుదిక్కు మొగ

మై నుండిపడి)

మ॥ పరమాపాత్రశిరోమణీ? త్రిజగతీవంశ్యుండు కృష్ణుండు భూ

వరవర్తమ్మున నగ్రపూజ్యతకు నై పాత్రుండు గాడేమి? నా

చరణం బీనుడి ప్రిలునీకు నిపుడే సద్బుద్ధిచెప్పుక శిరో

భరమల్లసంతనదీటి బాగుపడెదో వాచాట వారాగ్రణీ? ౧౫

(సభ్యులకెల్లఁ దనయెడమకాలిం జూపుచు)

శా! ఈవైక్కుండవెకాదునూ? యిచట నింకేపార్థివుండేని యీ

శ్రీవాసార్చన మేవగించునా? యిదే శీర్షంబు మద్యామపా

దావాసంబగు వాని, దం చెఱుగు మారా! భీష్మునల్లంతవా

“డేవకార్య” మనక యజించితిమి నీవేపాటి? మూర్ఖాగ్రణీ? ౧౬

(తెగలో)

శా॥ మేలోననా? కడుమేలు? మేలు? త్రిజగన్నిత్యుండవైతీపు నిఁ
బూలబూజయొనర్పనన్చితి మిదే పూజార్హు దాశార్హు నీ
నాలోచించితి వృద్ధసన్ముతిగ నీ కాయ ర్యశో ధీ బల
శ్రీ లెల్లప్పుడు వృద్ధిజెందుత జగత్తేమంటు దై వారఁగఁ ॥ ౧౭
(సహదేవునిపై పుష్పవృష్టిగురి గును)

నారదుఁడు॥ (పటాక్షపముగాఁ బ్రవేశించి)

ఉ॥ చక్కనికృత్యముఁ సలిపి జన్మము సార్థకమైఫలించు న
త్సక్తినిద్రొక్కి తీపు కులవర్ధన! యోసహదేవ? శౌరికి
మొక్కసకట్టిఁడుఁ జమలు ముక్కున నూపిరిగల్గియుఁ మృతుల
నిక్కమచెప్పితిఁ వినుము సీహరిభక్తికి సుతసిఁహతిఁ ॥ ౧౮

[నిష్క్రమించును]

(తెరలోఁ గలకలము)

ధర్మ॥ (విని భీష్మునుద్దేశించి)

శా॥ తాతా? కంటివె రాచమండలముమాద్యవృత్తిసంతానవి
స్ఫుతించై మఖవిఘ్నముఁ నలువఁగాఁబెన్నొతలఁ మ్రోగుచుఁ
దొతేనెంచెడి జేదిభూమికతికిఁ దోడ్పాడు; నేమందువీ
వీతివా? నల మెట్లుశాంతిగనునో? యిష్టే విచారించువే ॥ ౧౯

చ॥ పిలిచినవచ్చి రెల్లవృథానీపతు; లందఱుఁ బూజనీయుల
వ్వల శిశువలుహేతువున వైరముచేతుతె, వారలంతగా
నలిగిన నాతిభేయులకు నల్లుట యుక్తముగాదు శాంతికిఁ
గలతెఱఁ గూహచేసి మఖకార్యసమాప్తికిఁ ద్రోవచూపవే? ॥ ౨౦

భీష్మ॥ (నిర్లక్ష్యముగా)

ఉ॥ వింటిని జైద్య నూతగొని వేదులులట్టులు ప్రేలుచున్న యా
తుంటరిరాచమండలపు దుర్వచనమ్ములు; కృష్ణసింహ మె
ప్పంటికి నిద్రమేల్కనునో? వాగెడి నీభవకంబులంత కా
దంట యొకింత గర్జిలిన తక్షణమే సకలంబు తగ్గడిక ॥ ౨౧

శిశు॥ (నైధర్మ్యస్థితః స తా) ధర్మజా నీతిశ్చ్యుంజకసివాడవయి నీతా
త మునుకండవయి నీ రెంతనోగుచేసికొన్నను మామనస్సుల క తా
నొప్పితగులుటలేద నీయందీ రాజులొకమొల్లి స్త్రీగృహ్యుంటున్నా గతంబు
నీధర్మవర్తనంబలాని, నీతమ్మలబలకాక మమ్ములుగావునవలరాజులో
కవిశ్వాస్యమ్మున నీయోగ్యతాలత కీభీష్ములకు వేటువునవై ముఖపన్ను
మ్ముచాదిండుచున్నామఁను, (భీష్మునిక్రొక)

ఉ॥ ఏనొకబ్రాహ్మచారిని యెంతయుఁబొంగెను నీచుపర్జితా
ఖ్యాతము మండతా ప్రభవమునుదలంచెదమేము ధర్మని,
జ్ఞానము దంధమాత్రీ హాథికమ్ముగ నన్నున దూఱులేల? నీ
పినినాత్ముఁ బూజ్యుగ నేగతిఁజెప్పితి నాకుఁ జెప్పనూ! ౨౨
(కేసినేలేంబి) ఆరాచమండలముం దొకింపుము.

శా॥ అం బేరాచకోమానుబోలంగలఁ డియబ్రాతుఁ డైవ్యర్యపుణ
సందర్భమ్ము; శౌర్యధైర్యగరిమన్ జాతుర్యసౌందర్య ని
ష్పందభ్యాసపి శేషసంకదిల; నైవాఙ్మండవై నందంబు
నిందింతే? కడువృద్ధమూర్తిచని మన్నిండ్ల తేలు భూపాలకలే! ౨౩

సీ॥ ద్రోణునికన్న వాదోజాత్యజనికన్న
దుర్యోధనునికన్న మృదునికన్న
కన్దునికన్న కన్యాభోజనిభుకన్న
భగదత్తునికన్న నప్పాండ్యునికన్న
భీష్మునికన్న నివ్వెంటునికన్న నా
ద్రోపతినికన్న సింధుభూపాలునికన్న
భూరిశ్రీపునికన్న భూధ రేశ్వరునికన్న
నేకలవ్యునికన్న నెవరికన్న

తే॥ గీ॥ మణియు ద్వైపాయనునికన్న మహితశక్తి
వైవ సీకన్న వారన్న నవ్యునికన్న

ప్రధాన పాపములు.

- 1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురు విరూపాక్ష స్వామిలవాడు.
- 2 రాజా బెల్లపురవల వెంకటరాఘవేంద్రరావు బహద్దూర్,
జాగీరుదారుగారు, వనాబుపేట.
- 3 బాక రాజు పరాంకుశ రావు దేశముఖుగారు, యాడవరం.

—:0:—

ఈ నెల సొమ్ముచెల్లించిన వందాదారులు.

- ౧ భువనగిరి బుచ్చిపరచేళి సోమయాజులు. డిస్ట్రిబ్యూషన్సిఫ్ కోర్టుక్వార్టర్స్,
గుంటూరు.
- ౨ భువనగిరి ముకుందరామయ్యగారు. రివిన్యూయినస్పెక్టరు- చందోలు.
- 3 తెల్లంకొండ రామకృష్ణారావు. పుమిడిపాడు.
- ౪ లంకా సుందరరామ శాస్త్రిగారు. అంబాపురం.
- ౫ తాడేపల్లి సంపూర్ణలక్ష్మీ నారాయణగారు. పీఠరు- నర్సారావుపేట.
- ౬ కొండుభట్ల గోపాలకృష్ణయ్యగారు. పీఠరు- నర్సారావుపేట.
- ౭ కోవవరకంటి వెంకటప్పయ్యగారు. వాల్కంటుబ్రదర్స్ కంపెనీ సబ్జెంటు-
నర్సారావుపేట.
- ౮ మల్లాది పున్నయ్యగారు. నర్సారావుపేట.
- ౯ శ్రీగిరిరాజు రాఘవయ్యగారు. గుండ్లపల్లి.
- ౧౦ లంకా వెంకట నారాయణగారు. పందిరిపాలెం.
- ౧౧ చించినాడ వెంకటరత్న శాస్త్రిగారు. బెజవాడ.
- ౧౨ కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు. భాస్కరాచార్యులు- ఏలూరు.
- ౧౩ నున్నా వెంకయ్యగారు. మర్చెంటు- ఏలూరు.
- ౧౪ కంచిరాజు శంభయ్యగారు. కరణం మల్లారెడ్డిగూడెం.
- ౧౫ కొండపల్లి సుందరరామయ్యగారు. కరణం- వేమవరం.
- ౧౬ కన్నెకంటి ప్రభులింగాచారిగారు. తక్కెళ్లపాడు.
- ౧౭ భవశేషరపు లక్ష్మయ్యగారు. పేరికెలపూడి.
- ౧౮ మండచిన వెంకయ్యగారు. దండమూడి.
- ౧౯ కే. పెద్దసుబ్బారెడ్డిగారు. ల్యాండులార్డు- లద్దగిరి.
- ౨౦ ముమ్మడి రుప్పస్వామిగారు. ట్రైనింగుస్కూల్స్వారు. చిత్తూరు.
- ౨౧ పురియ్యగారు. పేరికెలపూడి.

అభినవసరస్వతి

పత్తికాధిపతి జానపాటి పట్టాభిరామశాస్త్రి.

ఇదియొక మాసపత్రిక, ఇందుఁబ్రాసిన నవీనాంధ్ర ప్రబంధములును, నాటకములును, విమర్శములును, విద్యావిషయక పాఠవిషయక వ్యాసములును బ్రకటింపబడును. ప్రాజ్ఞాన్యులను లగు తాత్కాలిక వ్యాసములవలనఁగలుగు నానందముగా చందాదారులకు సంవత్సరము 2-రి ఆపూర్వగ్రంథము లలవడును. చందా సం. 2కి రు 8-0-0

మూకార్యస్థానమున వెలకుదొరకు పుస్తకములు.

1	అశ్వయాచార్యవిజయము	...	...	0	4	0
2	కవిజ్ఞానాధారిణి [పూర వీరభద్రకవి]	...	...	0	4	0
3	వాసుతికాపరిణయ నాటకము	...	...	0	4	0
4	కంసవిధి నాటకము	...	...	0	8	0
5	శవత్కారవంజరి [సింహాద్రి వెంకటాచార్యులు]	...	...	0	4	0
6	విరూపాక్షసీతగురువరంపర	...	...	0	2	0
7	నీతిగీతలు [మమతిశతకమునకు సంస్కృతము]	...	...	0	2	0
8	విశ్వబ్రాహ్మణశబ్దఖండనము, బ్రాహ్మణశబ్దవిచారము	...	...	0	2	0
9	విగ్రహారాధనఖండనఖండనము	...	...	0	4	0
10	చిత్తూరుజిల్లాతీర్థ విమర్శనము [పత్తికాధిపతి]	...	...	0	4	0
11	సంగదోషము	...	...	0	3	0
12	వీరభాగవతము [ముదిగొండ వీరభద్రకవి]	...	...	1	4	0
13	పులింకావివాహము [పత్తికాధిపతి]	...	...	0	4	0
14	గురిగింజ, వత్సలనీతిశతకము	...	...	0	2	0
15	శవాచలహరి [తంగడ రామకృష్ణకవి]	...	...	0	4	0
16	లక్ష్మీవిలాసము [రాయసము వెంకటపతి]	...	...	0	4	0
17	సర్వాంపుషేట శతావధానము [తిరుపతివెంకటీయము]	...	...	0	8	0
18	పశ్యాంపుశ్యాం	...	...	0	2	0
19	పశ్యశబ్దవిచారము	...	...	0	2	0
20	పురశ్చణము	...	...	0	2	0
21	శంతనూరాజచరిత్ర	...	...	0	14	0
22	రజస్వలావివాహఖండనము	...	...	0	8	0
23	వర్ణవృత్త	...	...	0	4	0
24	స్వర్ణకారవృత్తచారము	...	...	1	8	0
25	కుద్ధాంధ్రహరిశ్చంద్రచరిత్రము	...	...	0	10	0
26	తిరుపతివెంకటేశ్వరతత్వము	...	...	0	1	0
27	నాటకసంహిత-ఆంధ్రము	...	...	2	0	0

అభినవసరస్వతీ కార్యస్థానము.

జానపాడు-పిడుగురాళ్ళపోష్టు, గుంటూరుజిల్లా.